

11 Ekologisk produktion

I kapitel 11 redovisas uppgifter om ekologisk odling inom jordbruk och trädgård samt ekologisk djurhållning. Viss arealstatistik samt ersättningar redovisas även i kapitel 9.

Sammanfattning

Den ekologiska produktionen

Regeringens mål för ekologisk produktion till år 2010 är att andelen certifierad ekologisk odling ska öka till minst 20 % av jordbruksmarken. Regeringen vill även att den certifierade ekologiska produktionen av mjölk, ägg och kött från idisslare ökar markant och att den certifierade produktionen av griskött och matfågel ökar kraftigt. Ett av huvudargumenten för att sätta upp ett mål för ekologisk produktion är att målet i sig utgör en av flera åtgärder för att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen.

Ekologisk odling är en odlingsmetod som syftar till ett naturanpassat jordbruk utan lättlöslig handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Kretsloppstänkande och strävan efter ett kulturlandskap med stor artrikedom och biologisk mångfald är några av målsättningarna med ekologisk odling. Målsättningen är också att producera jordbruksprodukter av bra kvalitet med hjälp av uthålliga produktionsmetoder.

Från konsumentsynpunkt är det nödvändigt med garantier för hur de ekologiskt odlade produkterna odlas. År 2006 fanns två godkända kontrollorgan i Sverige, Aranea certifiering (dotterbolag till KRAV) och SMAK. De är godkända av Jordbruksverket och Livsmedelsverket att utföra kontroll av ekologisk produktion. Demeterförbundets bestämmelser omfattar både KRAV:s och förbundets specifika bestämmelser och uppgifter om odling m.m. ingår i KRAV:s statistik.

Certifierade ekologiska produkter kan vara märkta med KRAV, Demeter eller EU:s logotyp för ekologiska produkter. KRAV:s regler uppfyller EG-reglerna för ekologisk produktion och är i vissa avseenden strängare. Vid biodynamisk odling (Demeter) krävs inte bara frånvaro

av kemiska bekämpningsmedel och lättlöslig handelsgödsel utan även att biodynamiska preparat används för att stimulera jordens och växternas biologiska förhållanden i syfte att erhålla livsmedel med hög kvalitet. Produkter som odlats ekologiskt men inte certifierats säljs som konventionellt odlade.

Ekologiskt odlade arealer

Ekologiskt odlade arealer finns redovisade med två definitioner. I tabellerna från KRAV redovisas certifierade arealer från vilka produktionen kan säljas med ekologisk märkning. I övriga tabeller är det i stället arealer där man sökt miljöstödd för ekologiska produktionsformer, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

I **tabell 11.1–11.6** återges vissa delar av den statistik som tas fram av KRAV ekonomisk förening. Här ingår areal på jordbruksföretag som har mindre än 2,0 hektar åkermark totalt.

I **tabell 11.1** redovisas andelen ekologiskt kontrollerad åkerareal (dvs. inklusive s.k. karensareal) i landet. Den totala KRAV-kontrollerade åkerarealen år 2006 var drygt 180 000 hektar, vilket är något mer än föregående år.

De högsta andelarna KRAV-kontrollerad åkerareal redovisas för Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län där drygt 10 % av åkermarken var kontrollerad. De lägsta andelarna har Norrbottens och Västerbottens med ca 2 % vardera och Skåne län där 2,6 % av åkerarealen i länet var KRAV-kontrollerad ekologisk areal. Genomsnittet för landet är 6,8 %.

I **tabell 11.2** har den för ekologisk odling godkända jordbruksmarken delats upp på grödor. Av denna areal upptas 39 % av ”Vall och bete på åker”, 25 % av ”Spannmål” och nästan 20 % av ”Betesmark, ej åker”.

I **tabell 11.3** redovisas antalet KRAV-certifierade växtodlingsproducenter. De uppgick år 2006 till 2 821 jordbrukare varav 428 var

odlare vars gårdar inte var helt omlagda, dvs. någon del av gården var inte KRAV-godkänd eller i karens. Det är en minskning av antalet växtodlingsproducenter med 4 % jämfört med föregående år. I tabellen redovisas även den KRAV-kontrollerade arealen med uppdelning på godkänd areal och karensareal. Den KRAV-kontrollerade arealen ligger på ungefär samma nivå som året innan, drygt 225 000 hektar. Det bör understrykas att arealuppgifterna även inkluderar betesmark. Arealen ”Betesmark, ej åker” uppgick år 2006 till ca 40 000 hektar (**tabell 11.2**).

I **tabell 11.7–11.13** redovisas grödarealer, skörd per hektar och produktion för arealer med miljöstöd för ekologisk produktion. Den totala arealen med miljöstöd för ekologisk produktion redovisas i kapitel 9 **tabell 9.4**. Där ingår även areal på de jordbruksföretag som har en åkerareal på 2 hektar eller mindre.

I **tabell 11.7** redovisas spannmålsarealer med stöd för ekologisk odling med uppdelning på produktionsområden och riket. Havre var den gröda som hade den största omfattningen av odlingen med 31 200 hektar. Näst största gröda var blandsäd, inräknat såväl stråsädesblandningar som stråsäd/baljväxtblandningar, som uppgick till 18 500 hektar. Vårkorn med miljöstöd för ekologisk odling odlades på nästan 16 700 hektar, en minskning med 23 % jämfört med 2005. Höstvetete odlades på 12 600 hektar, vilket var oförändrad omfattning jämfört med fjolåret. Vårvetetearealen uppgick till nästan 7 300 hektar, en minskning av arealen med drygt 30 % jämfört med 2005. De största arealerna med ekologiskt odlad spannmål odlades i Svealands slättbygder, Götalands norra slättbygder och Götalands skogsbygder.

I **tabell 11.8** redovisas den ekologiska oljeväxtarealen med miljöstöd. Höstrapsarealen fortsatte att öka och odlades på nästan 2 500 hektar, en ökning av arealen jämfört med 2005 på 47 %. De vårsådda oljeväxtarealerna minskade och vårrybs odlades på uppemot 1 000 hektar medan vårrapsens omfattning var cirka 600 hektar. Odlingen av höstrybs var begränsad till drygt 300 hektar. Närmare 500 hektar oljelin odlades 2006.

I **tabell 11.9** redovisas arealer med miljö-

stöd för potatis, ärter och åkerbönor. Arealen uppgick år 2006 till nästan 900 hektar matpotatis, en minskning med drygt 9 % jämfört med 2005. Ärtor odlades på 4 200 hektar ärter, en minskning jämfört med fjolåret på hela 24 % medan arealen åkerbönor var i stort sett oförändrad och uppgick till 4 100 hektar.

I **tabell 11.10** redovisas beräknad slåttervallsareal med miljöstöd. Arealen uppgick år 2006 till 270 000 hektar, en ökning av arealen med 4 % jämfört med föregående år. Om vallen enbart använts som betesvall har arealerna reducerats för detta i samband med beräkning av skörden. De redovisade arealerna i tabell 11.10 är därför inte desamma som lantbrukarna sökt stöd för där även betesvall ingår.

Ekologisk produktion

I **tabell 11.10–11.13** redovisas skörd per hektar och total produktion för arealer med miljöstöd för ekologisk produktion, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark. All produktion på denna areal är inte certifierad för försäljning som ekologiskt odlade produkter.

I **tabell 11.10** redovisas skörd av slåttervall från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion. Den totalt inbärgade skörden för 2006 var uppemot 1,0 miljon ton, fördelat på första skörd 0,67 miljon ton och återväxtskörd 0,30 miljon ton. Skörden per hektar uppgick på riksnivå till 3 700 kg per hektar. Av landets totala bärgade skörd av slåttervall var 27 % ekologiskt odlad.

I **tabell 11.11** redovisas skörd per hektar för spannmålsgrödorna med uppdelning på produktionsområden och riket. Högst hektarskörd hade höstvetete och rågvete med ca 3 200 kg resp. 3 000 kg per hektar på riksnivå. Höstråg och vårvetete nådde upp till 2 500 kg per hektar medan vårkorn avkastade drygt 2 000 kg per hektar. Havre och blandsäd visade en avkastningsnivå på 1 800 kg per hektar. Havre är den gröda som har den största omfattningen av den ekologiska spannmålsodlingen. Avkastningsnivåerna för de ekologiskt odlade spannmålsgrödorna var på riksnivå mellan 38 och 53 % lägre än motsvarande konventionella hektarskördar.

I **tabell 11.12** redovisas totalskördar från

arealer med miljöstöd från ekologisk produktion. Vid beräkning av total skörd används arealer som skördats som mogen gröda. Arealer som skördats som grönfoder ingår inte.

Totalskördarna minskade för spannmålsgrödorna jämfört med 2005. Totalskörden av höstvetete och vårvete uppgick under 2006 till 40 400 respektive 17 200 ton. Vårveteskörden minskade med närmare 40% främst beroende på minskande arealer. Störst totalskörd för både höst- och vårvete uppmättes i Svealands slättbygder. Totalskörden för höstråg var 7 300 ton. Totalskörden för havre respektive vårkorn uppgick till 52 600 respektive 31 500 ton. Totalskörden av rågvete och blandsäd beräknas till vardera 13 000 ton.

Av landets totala produktion av vårvete var 10 % ekologiskt odlad. För havre var motsvarande andel ca 8 %, för höstråg 6 % och för rågvete 5 %. Av den totala produktionen av vårkorn och höstvetete var 3 respektive 2 % ekologiskt odlad.

Totalskörden av åkerbönor och ärter uppgick under 2006 till 7 300 respektive 8 400 ton (**tabell 11.13**). Störst totalskörd uppmättes i Götalands norra slättbygder för åkerbönor och i Svealands slättbygder för ärter. Totalskörden för matpotatis var 11 500 ton, en ökning med 6 % jämfört med föregående år beroende på att en större skörd per hektar kunde bärgas. Den odlade arealen matpotatis var mindre 2006 än 2005. För åkerbönor och ärter var 56 % respektive 17 % av den totala produktionen i riket ekologiskt odlad. För matpotatis var bara 2 % ekologiskt odlad.

Ekologisk trädgårdsodling

Den för ekologisk odling godkända arealen av frukt, bär och grönsaker på åker redovisas i **tabell 11.2**. I **tabell 11.4** har den KRAV-certifierade arealen delats upp på vissa trädgårdsprodukter. Arealen frukt, bär och grönsaker år 2006 var nästan 850 hektar, vilket är en ökning med 5 % jämfört med föregående år. Morötter odlades på 155 hektar dvs. 18 % av den totala KRAV-certifierade frukt-, bär- och grönsaksarealen. Svarta vinbär var den näst största kulturen med 108 hektar i odling. Odlingen av jordgubbar och lök och vitkål uppgick till 44, 39

resp. 33 hektar vardera. Frukt hade en odlingsareal på 88 hektar.

Den KRAV-certifierade odlingen i växthus framgår av **tabell 11.5**. Den ekologiskt odlade växthusytan ökade dramatiskt mellan 2001 och 2002 från 62 000 till 91 000 kvm. Sedan år 2003 har odlade växthusytan legat på drygt 80 000 kvm. Kryddväxter är numera den största kulturen och odlades på 20 000 kvm (24 %), följt av tomat som odlades på 18 000 kvm (22 %).

Den ekologiskt odlade arealen med trädgårdsprodukter för 2005 redovisas i **tabell 11.14**. Arealen var 1 175 hektar, vilket motsvarade 9,4 % av trädgårdsodlingen på friland. Den ekologiskt odlade växthusytan var 69 000 m² och motsvarade 2,3 % av den totalt odlade växthusytan i Sverige.

Ekologisk djurhållning

Ekologisk djurhållning bedrivs av samma skäl som ekologisk odling. Ekologisk djurhållning kräver ekologisk växtodling för att förse djuren med egenproducerat ekologiskt foder i så stor utsträckning som möjligt. En god hälsa hos djuren anses främjas och djuren ges möjlighet till ett naturligt beteende och en värdig tillvaro. Den ekologiska djurhållningen enligt KRAV:s statistik redovisas i **tabell 11.6**. Sedan föregående år har bl.a. antalet mjölkkor, am- och dikor, hjort och slaktkycklingar ökat. Den största procentuella ökningen står slaktkyckling för med en ökning i antal på 21 %. Getter och saggor var de djurslag som uppvisade den största procentuella minskningen, en minskning med 17 respektive 8 %. Antal djur i karens ökade för nötkreatur, får och fjäderfå jämfört med fjolåret, medan övriga djurslag minskade.

Om statistiken

Följande begrepp som används inom ekologisk odling kan behöva förtydligas:

Karens, karensår, karensareal

De första åren en åker odlas enligt KRAV:s regler blir varken grödan eller marken godkänd. Dessa år kallas "karensår". På samma sätt blir djurhållning godkänd först efter en viss "karenstid". Under karenstid sker kontroll precis på samma sätt som för all produktion som är

ansluten till KRAV. Statistik över den KRAV-kontrollerade arealen inkluderar som regel karensarealen.

KRAV-godkänd odling

Odling som uppfyller KRAV:s alla regler för ekologiskt lantbruk. Här ingår inte arealer i karens.

Miljöstöd för ekologisk odling

Areal och växthusytor som omfattas av miljöstöd för ekologisk produktion utan att odlingarna behöver vara certifierade. Statistik rörande stödet till ekologisk odling tas fram av Jordbruksverket och redovisas översiktligt i kapi-

tel 9. Arealer fördelade på grödor och produktion för dessa arealer redovisas i tabellerna 11.7–11.14

Annan publicering

Statistik rörande ekologisk odling och djurhållning publicerar KRAV på sin webbplats www.krav.se.

Definitiva uppgifter om hektar- och totalskördar redovisas i Statistiska meddelanden, serie JO 16.

Trädgårdsräkningar/-inventeringar som man numera inte skiljer på, genomförs intermittert och publiceras i serie JO 33.

Tabell 11.1

Ekologiskt kontrollerad åkerareal (KRAV-certifierad inkl. karens) samt total åkerareal 2006

Ecological controlled arable land and total arable land

Område	Areal åkermark, ha		Andel ekologisk kontrollerad åkerareal, %
	Ekologiskt kontrollerad	Total åkerareal	
<i>Län</i>			
Stockholms	6 774	84 403	8,0
Uppsala	15 691	149 274	10,5
Södermanlands	12 732	127 460	10,0
Östergötlands	16 160	204 460	7,9
Jönköpings	6 277	90 177	7,0
Kronobergs	2 604	49 990	5,2
Kalmar	4 119	124 960	3,3
Gotlands	7 049	85 908	8,2
Blekinge	944	32 175	2,9
Skåne	11 661	451 437	2,6
Hallands	6 546	113 040	5,8
Västra Götalands	47 171	472 411	10,0
Värmlands	8 518	110 578	7,7
Örebro	4 517	105 994	4,3
Västmanlands	12 874	122 837	10,5
Dalarnas	4 530	61 941	7,3
Gävleborgs	5 121	69 298	7,4
Västernorrlands	1 860	51 786	3,6
Jämtlands	2 279	42 712	5,3
Västerbottens	1 514	72 575	2,1
Norrbottens	796	37 008	2,2
<i>Hela riket</i>			
2006	179 740 ¹	2 660 424	6,8
2005	178 419	2 703 057	6,6
2004	179 134	2 660 643	6,7
2003	183 519	2 668 586	6,9
2002	183 713	2 679 941	6,9
2001	154 638	2 694 184	5,7

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.2**Ekologiskt godkända arealer¹ (KRAV-certifierad areal exkl. karens) för olika grödor och grödgrupper 2006, hektar***Certified areas for different crops and groups of crops*

Område	Summa godkänd jordbruksareal	Varav				
		Spannmål	Baljväxter	Oljeväxter	Lin och hampa	Potatis och rotfrukter
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	1 708	137	59	–	5
Uppsala	18 066	5 447	667	208	6	22
Södermanlands	14 482	3 545	416	90	36	6
Östergötlands	19 080	4 627	944	324	0	31
Jönköpings	7 522	1 234	90	33	4	3
Kronobergs	3 613	437	56	13	–	4
Kalmar	6 841	952	161	22	–	24
Gotlands	9 370	1 602	171	154	6	122
Blekinge	1 390	154	20	–	–	31
Skåne	15 183	2 966	594	351	8	115
Hallands	7 197	1 950	274	197	13	21
Västra Götalands	46 302	13 190	2 786	1 407	25	72
Värmlands	8 383	2 048	287	175	1	44
Örebro	5 150	1 096	129	9	17	8
Västmanlands	13 716	5 199	767	117	9	1
Dalarnas	4 394	1 361	152	71	3	88
Gävleborgs	5 304	1 300	87	49	–	81
Västernorrlands	2 061	310	–	–	1	17
Jämtlands	2 648	418	–	–	1	18
Västerbottens	1 544	236	–	1	9	12
Norrbottnens	706	211	–	–	–	12
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	49 989	7 737	3 279	137	738
2005	200 627	53 156	8 350	2 888	370	1 053
2004	206 548	59 866	8 387	2 151	207	1 175
2003	207 505	60 028	7 654	1 557	160	1 463
2002	190 488	51 886	7 222	1 556	164	1 557
2001	161 659	42 346	5 168	1 273	211	1 445

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) Betesmarker som ej är lämpliga att plöja och därmed inte ingår i växtföljden. Dessa redovisas i KRAV:s statistik eftersom de har betydelse för djurhållningen i ekologisk produktion och dessutom ingår i den ekologiska kontrollen.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.2 (forts.)

Område	Varav							
	Vall och bete på åker	Betesmark m.m. (ej åker) ²	Frukt och bär	Grön-saker och kryddor	Fler-åriga industri- och energi-grödor	Skydds-zon	Träda	Övrigt
<i>Län</i>								
Stockholms	3 325	1 717	8	20	5	6	684	381
Uppsala	5 811	3 521	4	14	46	51	1 199	1 071
Södermanlands	5 598	2 876	3	11	25	68	846	961
Östergötlands	6 759	4 497	4	36	22	45	895	896
Jönköpings	3 563	2 311	2	10	–	22	58	193
Kronobergs	1 661	1 360	2	3	–	2	31	45
Kalmar	2 463	2 933	12	18	2	3	105	145
Gotlands	3 948	2 877	6	98	3	10	137	237
Blekinge	516	478	7	15	–	1	40	128
Skåne	4 804	4 778	62	125	142	15	411	811
Hallands	3 064	1 038	4	46	2	12	202	375
Västra Götalands	17 375	6 547	27	52	31	122	2 043	2 625
Värmlands	4 247	750	2	28	–	17	467	317
Örebro	2 167	977	11	12	10	32	250	432
Västmanlands	3 521	1 510	17	3	11	145	1 227	1 190
Dalarnas	1 781	350	74	17	2	6	224	267
Gävleborgs	2 632	522	2	19	–	1	321	290
Västernorrlands	1 291	384	9	4	–	–	27	18
Jämtlands	1 588	482	20	7	–	0	29	86
Västerbottens	1 052	107	0	17	–	–	70	40
Norrbottnens	397	11	12	5	–	–	37	21
<i>Hela riket</i>								
2006	77 563	40 026	287	561	299	559	9 301	10 528
2005	75 136	39 236	271	533	398	631	10 073	8 525
2004	76 656	38 936	240	532	426	489	14 957	2 526
2003	78 432	39 178	232	611	380	403	14 596	2 810
2002	73 916	37 163	216	579	313	197	12 665	2 889
2001	64 482	32 048	205	573	296	7	10 706	2 898

Tabell 11.3

KRAV-certifierad areal¹ och antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter 2006*KRAV certified area and number of cultivators on KRAV certified holdings*

Område	KRAV-certifierad ² areal, hektar			Antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter		
	KRAV Godkänd	Karens	Summa	KRAV Helt omlagda ³	Ej helt omlagda ⁴	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	598	8 653	85	10	95
Uppsala	18 066	1 571	19 637	154	41	195
Södermanlands	14 482	1 519	16 001	128	20	148
Östergötlands	19 080	2 203	21 283	156	46	202
Jönköpings	7 522	1 304	8 826	99	4	103
Kronobergs	3 613	461	4 074	49	2	51
Kalmar	6 841	403	7 244	72	10	82
Gotlands	9 370	1 501	10 871	100	23	123
Blekinge	1 390	77	1 467	28	1	29
Skåne	15 183	1 590	16 773	183	47	230
Hallands	7 197	490	7 686	112	26	138
Västra Götalands	46 302	8 436	54 738	655	104	759
Värmlands	8 383	1 076	9 459	88	12	100
Örebro	5 150	464	5 614	76	13	89
Västmanlands	13 716	821	14 537	132	41	173
Dalarnas	4 394	517	4 911	62	7	69
Gävleborgs	5 304	431	5 735	96	8	104
Västernorrlands	2 061	206	2 267	36	6	42
Jämtlands	2 648	171	2 819	43	2	45
Västerbottens	1 544	98	1 642	28	1	29
Norrbottnens	706	101	807	11	4	15
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	24 036	225 043	2 393	428	2 821
2005	200 627	22 100	222 727	2 459	492	2 951
2004	206 548	15 468	222 016	2 567	572	3 139
2003	207 505	18 554	226 059	2 733	636	3 369
2002	190 488	35 205	225 693	2 839	706	3 545
2001	161 659	31 396	193 055	2 654	684	3 338

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) KRAV-certifierad = gårdens växtodling är helt eller delvis godkänd vid ekologisk kontroll enligt KRAV:s regler.

3) Helt omlagd = all mark på gården är KRAV-godkänd eller i karens.

4) Ej helt omlagd = någon del av gården brukas konventionellt.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.4

Arealer av godkända KRAV-certifierade¹ (exkl. karens) trädgårdsväxter 2006, hektar
Areas of KRAV certified horticultural plants

Område	Trädgårdsväxter totalt ²	Varav					Frukt		Varav	
		Lök	Morot	Rödbetor	Vitkål	Bär	Svartavinbär	Jordgubbar	Äpple	
<i>Län</i>										
Stockholms	27,5	0,7	0,6	0,8	–	2,7	1,5	0,9	5,2	2,2
Uppsala	18,2	0,6	1,7	0,1	–	3,0	0,1	0,0	1,1	0,5
Södermanlands	14,7	0,1	0,1	–	–	2,3	–	0,3	1,0	1,0
Östergötlands	40,2	2,4	7,3	–	1,1	2,7	0,1	0,8	1,0	0,5
Jönköpings	11,6	0,1	0,1	–	–	1,5	–	1,4	–	–
Kronobergs	5,0	0,4	–	–	0,3	2,3	–	0,1	–	–
Kalmar	30,8	0,4	–	–	–	12,3	0,2	1,5	–	–
Gotlands	104,0	12,6	51,7	4,0	1,0	3,9	0,1	1,2	1,9	0,7
Blekinge	22,0	–	12,0	–	–	6,8	–	–	–	–
Skåne	185,7	10,4	40,0	16,1	1,4	8,5	1,8	4,6	52,7	37,9
Hallands	50,5	9,2	5,5	3,5	–	2,3	–	2,0	2,0	1,0
Västra Götalands	78,5	0,9	9,6	0,1	22,4	23,9	3,8	10,3	2,5	2,3
Värmlands	29,9	0,2	8,4	–	1,3	2,4	0,2	–	–	–
Örebro	23,0	0,2	2,9	0,0	2,8	7,6	5,9	1,2	3,0	1,6
Västmanlands	20,4	0,1	0,7	0,1	0,1	0,3	–	–	17,0	–
Dalarnas	90,6	–	2,3	–	2,0	73,8	61,7	11,3	–	–
Gävleborgs	21,7	–	6,1	0,6	–	2,3	–	2,1	–	–
Västernorrlands	12,5	0,3	1,2	–	0,2	8,8	5,8	3,0	0,0	–
Jämtlands	26,4	–	1,5	0,0	0,3	19,6	17,1	2,5	0,2	–
Västerbottens	17,3	–	3,6	–	–	0,3	0,3	–	–	–
Norrbottens	17,0	–	0,3	–	–	11,6	9,6	1,0	–	–
<i>Hela riket</i>										
2006	847	39	155	25	33	199	108	44	88	48
2005	804	28	142	19	36	186	105	50	85	38
2004	772	34	123	28	27	159	92	42	81	19
2003	843	47	165	30	30	159	81	51	73	19
2002	794	43	147	24	33	149	66	53	66	16
2001	778	38	178	41	18	154	70	60	51	19

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) Trädgårdsväxter inkl. frukt, bär, grönsaker, kryddväxter, blommor m.m.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.5

Yta KRAV-certifierad¹ (exkl. karens) växthusodling 2006, m²

KRAV certified cultivation in greenhouses

Område	Tomat	Gurka	Sallad	Krydd- växter	Övrigt	Totalt
<i>Län</i>						
Stockholms	2 770	1 310	4 587	1 970	2 665	13 302
Uppsala	565	182	–	106	2 210	3 063
Södermanlands	860	549	370	4 394	429	6 602
Östergötlands	1 310	4 408	–	1 005	1 030	7 753
Jönköpings	309	390	24	50	2 200	2 973
Kronobergs	–	–	–	–	–	–
Kalmar	50	50	10	10	150	270
Gotlands	1 920	–	–	–	–	1 920
Blekinge	–	–	–	–	–	–
Skåne	1 739	350	–	4 800	8 250	15 139
Hallands	–	800	–	–	–	800
Västra Götalands	3 465	1 440	609	7 223	3 938	16 675
Värmlands	355	100	–	–	1 035	1 490
Örebro	860	305	–	–	496	1 661
Västmanlands	–	–	–	–	–	–
Dalarnas	2 312	1 385	110	–	385	4 192
Gävleborgs	880	126	–	–	1 037	2 043
Västernorrlands	–	266	–	–	32	298
Jämtlands	140	80	–	–	790	1 010
Västerbottens	75	80	–	–	740	895
Norrbottnens	–	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>						
2006	17 610	11 821	5 710	19 558	25 387	80 086
2005	23 025	14 518	3 344	18 588	21 035	80 510
2004	24 753	14 504	2 913	18 857	22 781	83 808
2003	23 903	15 271	4 678	16 241	22 588	82 681
2002	22 454	11 704	5 391	15 278	36 130	90 957
2001	15 149	7 808	3 879	12 845	22 270	61 951

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6**Antal godkända KRAV-certifierade¹ djur samt antal djur i karens 2006***Number of KRAV certified animals and animals qualifying for certification*

Område	Nötkreatur	Varav		Får	Varav		Getter
		Mjölkkor	Am- och dikor		Lamm		
<i>Län</i>							
Stockholms	3 360	953	549	1 952	1 135		–
Uppsala	7 271	2 109	872	1 651	1 066		62
Södermanlands	6 697	1 184	1 204	2 104	1 263		–
Östergötlands	7 553	1 871	1 101	3 401	2 038		–
Jönköpings	6 897	2 087	643	1 089	642		–
Kronobergs	3 071	457	656	1 171	720		–
Kalmar	3 694	805	668	2 762	1 624		–
Gotlands	3 416	798	418	4 314	2 582		–
Blekinge	994	231	150	277	150		–
Skåne	8 353	1 419	1 720	4 934	2 815		–
Hallands	4 764	1 149	546	880	539		3
Västra Götalands	22 491	6 019	3 234	6 354	3 727		–
Värmlands	4 216	898	810	255	114		–
Örebro	2 099	654	299	459	290		–
Västmanlands	3 070	830	355	1 104	677		–
Dalarnas	1 349	431	141	–	–		–
Gävleborgs	2 434	860	146	605	329		–
Västernorrlands	1 122	364	166	223	91		125
Jämtlands	1 633	634	45	183	105		169
Västerbottens	1 087	328	79	–	–		38
Norrbottens	165	40	24	220	135		–
<i>Hela riket</i>							
2006	95 736	24 121	13 826	33 938	20 042		397
2005	91 449	22 473	13 430	34 700	20 459		476
2004	91 572	21 892	13 571	38 197	22 391		664
2003	92 087	22 051	13 724	39 986	23 498		619
2002	99 099	21 481	13 468	40 653	24 657		711
2001	85 804	20 712	12 534	37 818	23 279		628
<i>Djur i karens</i>							
2006	5 605	..	..	3 435	..		177
2005	3 744	..	..	2 271	..		..
2004	1 491	..	..	855	..		..
2003	3 291	..	..	619	..		2
2002	4 576	..	..	2 469	..		..
2001	7 963	..	..	3 868	..		..

1) Här ingår ej EU-certifierade ekologiska djur.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6 (forts.)

Område	Svin	Varav Suggor	Fjäderfä	Varav Värphöns	Slakt- kycklingar	Hjort
<i>Län</i>						
Stockholms	–	–	8 800	8 800	–	–
Uppsala	4 007	164	6 990	6 990	–	–
Södermanlands	1 482	75	19 715	19 695	–	120
Östergötlands	3 121	70	112 122	112 122	–	–
Jönköpings	15	2	–	–	–	–
Kronobergs	255	13	12 000	12 000	–	–
Kalmar	463	33	11 925	11 925	–	–
Gotlands	45	–	11 929	11 919	–	–
Blekinge	–	–	–	–	–	–
Skåne	3 863	101	95 949	55 872	40 075	–
Hallands	2 498	119	4 700	4 700	–	–
Västra Götalands	5 865	130	55 766	40 766	15 000	–
Värmlands	1 800	–	27 100	27 100	–	–
Örebro	83	72	18 386	18 380	–	442
Västmanlands	1 228	78	17 000	17 000	–	–
Dalarnas	1 110	160	1 700	1 700	–	–
Gävleborgs	–	–	8 844	8 844	–	–
Västernorrlands	–	–	1 800	1 800	–	–
Jämtlands	88	7	480	480	–	–
Västerbottens	375	24	–	–	–	–
Norrbottnens	–	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>						
2006	26 298	1 048	415 206	360 093	55 075	562
2005	27 248	1 139	410 979	365 362	45 575	531
2004	22 207	964	395 775	349 798	45 915	596
2003	21 983	1 044	345 270	323 620	21 600	247
2002	25 983	1 172	278 796	247 683	31 072	210
2001	27 664	1 229	204 913	186 092	17 920	133
<i>Djur i karens</i>						
2006	89	..	6 015	..	..	144
2005	1 232	..	1 121	..	..	221
2004	2 404	..	46	..	..	..
2003	70	..	3 523	..	..	352
2002	101	..	8 416	..	..	..
2001	114	..	6 483	..	..	77

Tabell 11.7

Spannmål 2006. Arealer med ekologisk odling¹*Cereals. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar								
	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Blandsäd	
								Strä- säd	Balj- växter
<i>Produktionsområden</i>									
Gss	360	590	280	–	660	400	330	50	310
Gmb	620	460	470	10	1 670	1 090	370	270	920
Gns	4 490	2 470	960	10	1 500	8 560	1 740	880	2 260
Ss	5 620	2 680	850	10	2 670	9 540	980	840	2 100
Gsk	1 030	390	260	10	2 390	5 880	1 050	1 360	2 850
Ssk	480	600	150	10	1 870	3 580	230	320	1 420
Nn	30	70	30	–	3 850	1 420	10	290	3 330
Nö	–	30	–	–	2 010	770	0	160	1 160
<i>Hela riket</i>									
2006	12 620	7 290	2 980	50	16 680	31 240	4 710	4 180	14 350
2005	12 600	10 510	2 800	50	21 670	33 520	4 280	4 300	14 640
2004	14 170	9 990	3 380	60	22 160	35 140	4 920	4 200	14 460

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.8

Oljevaxter 2006. Arealer med ekologisk odling¹*Oilseed crops. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar				
	Höstraps	Våraps	Höstrybs	Vårrys	Oljelin
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	240	–	0	–	20
Gmb	320	110	–	10	40
Gns	1 420	220	10	250	200
Ss	210	40	230	360	80
Gsk	260	130	60	200	10
Ssk	10	90	10	120	120
Nn	–	–	–	50	–
Nö	–	0	–	0	–
<i>Hela riket</i>					
2006	2 450	590	310	980	470
2005	1 670	740	330	1 570	790
2004	1 240	490	170	1 170	440

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.9**Potatis, ärter och åkerbönor 2006. Arealer med ekologisk odling¹, hektar***Potatoes, peas and field beans. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar		
	Matpotatis	Ärter	Åkerbönor
<i>Produktionsområden</i>			
Gss	60	80	340
Gmb	190	300	20
Gns	90	1 400	2 830
Ss	40	1 760	540
Gsk	100	330	320
Ssk	100	320	90
Nn	210	10	–
Nö	60	0	–
<i>Hela riket</i>			
2006	870	4 200	4 150
2005	960	5 500	4 300
2004	970	6 220	3 910

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.10**Slåttervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2006. Areal, hektarskörd och totalskörd vid ekologisk odling¹***Temporary grasses. First cut, regrowth and total production.**Crop area, yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Antal företag	1:a skörd			Återväxt		Inbärgad vallskörd	
		Areal, hektar ²	Total inbärgad skörd, ton ³	Inbärgad skörd, kg/ha ³	Total inbärgad skörd, ton ^{3,4}	Inbärgad återväxt, kg/ha ^{3,4}	Totalt inbärgad, ton ³	Kg/ha ³
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	22	5 000	14 700	2 950	..	..	..	..
Gmb	45	16 360	48 300	2 470	15 700	960	64 000	3 430
Gns	50	28 360	70 100	2 690	59 600	2 100	129 700	4 800
Ss	73	45 760	123 300	2 400	54 730	1 200	178 000	3 590
3Gsk	100	73 380	175 800	2 350	90 330	1 230	266 200	3 580
Ssk	37	35 080	82 400	2 640	40 680	1 160	123 100	3 800
Nn	58	46 110	121 800	2 740	29 030	630	150 900	3 370
Nö	24	19 430	53 200	2 470	..	..	..	..
<i>Hela riket</i>								
2006	409	269 640	666 100	2 530	302 260	1 120	968 300	3 650
2005	405	259 130	719 600	2 780	248 600	960	968 200	3 740
2004	413	220 900	601 500	2 720	202 800	920	804 300	3 640

1) Uppgifterna avser arealer och skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid företag med mer än 2 hektar åkermark.

2) Arealen slåttervall har skattats genom att minska den totala vallarealen med andelen betesvall.

3) Vattenhalt 16,5 %.

4) Återväxtskörden per hektar har beräknats utslagen på den totala slåttervallsarealen, dvs. hela arealen och ej enbart den där återväxten tillvaratas.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.11**Spannmål 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha^{1,2}***Cereals. Yield per hectare in organic farming*

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Bland- säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	..	2 760	..	–	2 740	2 530	..	..
Gmb	2 700	1 750	1 970	..	2 020	1 310	2 010	1 520
Gns	3 500	2 430	2 960	–	2 790	2 010	3 470	2 120
Ss	3 240	2 600	2 240	–	2 260	2 030	3 050	2 000
Gsk	2 610	2 090	..	–	2 090	1 650	2 550	1 810
Ssk	2 460	1 980	..	–	1 710	1 570	..	1 650
Nn	..	..	..	–	1 770	1 070	..	..
Nö	–	–	–	–	1 860	..	–	..
<i>Hela riket</i>								
2006	3 220	2 420	2 480	..	2 060	1 830	2 980	1 850
2005	3 440	2 720	3 060	..	2 300	2 120	3 750	2 630
2004	3 740	3 040	3 100	..	2 540	2 600	3 670	2 820

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.12**Spannmål 2006. Totalskördar vid ekologisk odling, ton^{1,2}***Cereals. Total production in organic farming*

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Bland- säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	..	1 600	..	–	1 800	900	..	..
Gmb	1 700	700	800	..	2 900	1 200	700	900
Gns	15 500	6 000	2 800	..	3 800	17 100	5 400	3 200
Ss	18 100	6 900	1 900	..	5 700	18 500	2 700	3 700
Gsk	2 600	800	..	..	4 300	7 900	2 500	3 400
Ssk	1 200	1 100	..	..	3 000	5 200	..	1 100
Nn	..	..	..	..	6 500	1 200	..	..
Nö	–	–	–	–	3 600	..	..	..
<i>Hela riket</i>								
2006	40 400	17 200	7 300	..	31 500	52 600	12 600	13 300
2005	42 900	28 100	8 370	..	45 200	64 700	15 400	19 700
2004	52 800	30 200	10 400	..	54 800	88 900	17 900	30 000

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion. Areal skördad som grönfoder ingår ej.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.13**Potatis, ärter och åkerbönor 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha och total skörd, ton¹***Potatoes, peas and field beans. Yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Matpotatis		Ärter ^{2,3}		Åkerbönor ^{2,3}	
	Hektar-skörd, kg/ha ⁴	Total-skörd, ton ⁴	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	..	..	..	..	..	..
Gmb	13 000	2 400	1 180	300	—	..
Gns	..	..	2 440	3 300	1 840	5 200
Ss	..	..	2 170	3 700	1 550	800
Gsk	12 650	1 200	..	..	..	..
Ssk	..	..	1 800	600	..	..
Nn	10 940	2 400	—	..	—	—
Nö	..	..	—	..	—	—
<i>Hela riket</i>						
2006	13 300	11 500	2 100	8 400	1 790	7 300
2005	11 200	10 800	2 120	11 400	1 960	8 100
2004	13 040	12 600	2 360	14 000	2 420	9 400

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion.

2) Vid 15,0 % vattenhalt.

3) Areal skördad som grönfoder ingår ej.

4) Reducerad för små (<35 mm), rötskadade eller grönfärgade knölar.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.14**Areal för ekologisk odling av trädgårdsprodukter i växthus och på friland 2005***Areas for ecological cultivated horticultural products in greenhouse and outdoor cultivation*

Avser företag med minst 0,25 hektar frilandsareal eller 200 kvadratmeter växthusyta

Figures for holdings with at least 0.25 hectares outdoor cultivation or at least 200 square metres greenhouse area

Område	Växthusyta, m ²	Andel ekologisk växthusodling, %	Frilandsareal, hektar	Andel ekologisk frilandsodling, %
<i>Län</i>				
Stockholms	4 536	1,8	19,7	13,1
Uppsala	2 659	11,5	39,7	52,1
Södermanlands	1 908	3,7	9,3	13,1
Östergötlands	3 053	2,3	60,4	10,7
Jönköpings	780	1,5	60,4	25,6
Kronobergs	590	2,3	6,2	12,9
Kalmar	1 138	2,1	28,7	3,5
Gotlands	4 401	28,8	145,9	21,9
Blekinge	280	0,4	18,8	3,1
Skåne	12 578	0,8	299,4	4,4
Hallands	3 745	2,2	86,1	15,6
Västra Götalands	21 932	9,3	80,8	9,2
Värmlands	1 800	5,2	43,3	26,5
Örebro	1 108	2,6	23,1	16,2
Västmanlands	500	0,7	23,0	37,5
Dalarnas	4 082	13,3	73,2	40,0
Gävleborgs	1 330	2,7	14,8	21,6
Västernorrlands	214	0,6	21,9	29,0
Jämtlands	1 730	10,1	62,7	59,8
Västerbottens	200	0,3	10,5	10,9
Norrbottens	370	0,6	47,3	21,2
<i>Hela riket</i>				
2005	68 934	2,3	1 175,1	9,4
2002	62 012	1,8	964,2	7,3
1999	101 749	3,1	640,4	5,2

Källa: Jordbruksverket.